

NORMTAL FOR OMKOSTNINGER 2018

NOTAT NR. 1733

Normtallene viser det gennemsnitlige niveau samt den bedste tredjedel for forskellige omkostninger og produktivitetsmål. Ved budgetlægning kan bedriftens egne tal sammenlignes med disse normtal.

INSTITUTION: SEGES SVINEPRODUKTION

FORFATTER: NIKOLAJ KLEIS NIELSEN

UDGIVET: 2. NOVEMBER 2017

Dyregruppe: Sohold, smågrise og slagtesvin

Fagområde: Produktionsøkonomi

Sammendrag

Dette notat opgør normtallene for omkostningerne for svineproducenter for 2018. Normtallene kan bruges til at sammenligne med bedriftens budgetmål og dermed identificere områder, hvor der er væsentlige afvigelser, samt muligheder for forbedringer, da normtallene er opgjort både for gennemsnittet og bedste tredjedel.

Baggrund

Ved budgetlægning på den enkelte bedrift kan det være svært at forholde sig til, om størrelserne af omkostningerne er sandsynlige eller om budgettet er beregnet på baggrund af urealistiske forudsætninger.

Formålet med notatet er at vise produktionstekniske data fremskrevet til 2018-niveau, samt aktuelle normtal for en række omkostningsparametre, som kan gøre det lettere at udarbejde og kvalitetssikre bedrifternes budget for svineproduktionen.

Dataene er opgjort pr. enhed (årsso eller slagtesvin), således at det er muligt at sammenligne egne tal med normtallene. Opgørelsen bygger både på produktivitetstal fra Landsgennemsnittene og

omkostninger fra Business Check Svin 2016. Omkostningerne opdeles i styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger.

Materiale og metode

Datagrundlag

Normtallene for produktivitet bygger på data fra AgroSoft (WinSvin og SvineIT) og Cloudfarms i Danmark i 2016 [1]. Her er antallet af besætninger 1.825, hvilket er markant flere end i 2015. Foderomkostningen er beregnet ud fra landsgennemsnittets foderforbrug og prognoseprisen fra FarmtalOnline. Resten af stykomkostningerne og normtallene for kontante kapacitets- og kapitalomkostninger bygger på data fra Business Check [2]. Her benyttes bedrifter, der har lavet driftsgrensanalysen i den interne årsrapport for 2016, og som har indberettet deres regnskab til økonomidatabasen. Her er antallet af besætninger 825. I driftsgrensanalysen er det muligt at adskille indtjeningen ved so- eller slagtesvineproduktion fra øvrige aktiviteter helt ned til bundlinjen. Andelen af udgifterne til smågriseproduktionen er beregnet på baggrund af forskellen mellem sohold med produktion af henholdsvis 7 og 30 kg's grise.

Tabellernes opbygning

Normtallene for produktivitet er opdelt på sohold, smågriseproducenter og slagtesvineproducenter. Tabellerne med normtal for omkostningerne er opdelt på tre driftsgrene: sohold med produktion af 7 kg's grise, sohold med produktion af 30 kg's grise og slagtesvineproduktion. Derudover er tabellerne opgjort på tre forskellige niveauer, således at styk-, kontante kapacitets- og kapitalomkostninger er separeret i tre tabeller. Her viser hver tabel gennemsnittet for hele den udvalgte gruppe og gennemsnittet af den bedste tredjedel. Den bedste tredjedel er defineret som den tredjedel, der har den højeste overskudsgrad. Det er dermed den samme tredjedel, der observeres i alle tre omkostningskategorier.

I tabellen med produktivitet er den bedste tredjedel defineret som den tredjedel med den højeste produktionsværdi pr. stiplads pr. år. fra Landsgennemsnit for produktivitet i svineproduktionen 2016 [1].

Resultater og diskussion

Nedenstående tabeller viser normtallene for de respektive driftsgrene. Produktiviteten for sohold, smågrise og slagtesvin vises i tabel 1. Omkostningerne for sohold vises i tabel 2 og tabel 3 og for slagtesvin vises omkostningerne i tabel 4. Resultaterne for sohold i tabel 2 og 3 er opgjort som normtal pr. årssø, og resultaterne for slagtesvin i tabel 4 er opgjort som normtal pr. produceret slagtesvin.

Produktivitet for sohold, smågrise og slagtesvin

Produktivitetstallene for sohold er baseret på tal fra 2016 og fremskrevet til 2018 med væksten i hvert produktivitetstal fra 2014-2016. Antallet af fravænnede grise forventes derved at blive 33,8 i 2018 for gennemsnittet. Der forventes et gennemsnitlig foderforbrug på 1.470 FE pr. årssø i 2018, hvilket svarer til gennemsnittet for 2016 i Landsgennemsnittet. Foderforbruget pr. årssø opretholdes på samme niveau som 2016, uagtet at en fremskrivning på samme vilkår som de øvrige tal ville have medført et fald, men det vurderes urealistisk, at fodereffektiviteten vedbliver at blive forbedret samtidigt med forbedret produktionseffektivitet hos søerne. Pattegrisedødeligheden forventes stabil på 20,7 %.

Produktiviteten ved smågrise- og slagtesvineproduktionen er ligeledes fremskrevet til 2018 med udviklingen fra 2014-2016. Her ses ligeledes en forbedret produktivitet, i form af lavere foderforbrug, samt en højere daglig tilvækst.

Tablet 1. Tabellen viser normalt for produktiviteten hos producenter med sohold, smågrise eller slagtesvin, som de forventes at være i 2018. Bedste tredjedel er opdelt efter produktionsværdi pr. stiplads

Sohold	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årssøer	767	819
Fravænnede grise pr. årssø ¹	33,8	36,2
Sofoder pr. årssø, FEso ¹	1.470	1482,0
Total pattegrisedødelighed, % ¹	20,7	19,0

Smågriseproduktion	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. smågrise	23.367	26.084
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst ¹	1,84	1,74
Daglig tilvækst, gram ¹	449	482
Dødelighed, %	3,1	3

Slagtesvin	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Besætningsstørrelse, årligt prod. slagtesvin	7.792	8.518
Foderudnyttelse, FEsv pr. kg tilvækst ¹	2,76	2,65
Daglig tilvækst, gram ¹	965	1000
Dødelighed, %	3,4	3

¹) Normtallene er baseret på tal fra 2016 og fremskrevet til 2018 med væksten fra 2014-2016, på nær foder pr. årssø

Omkostninger til svineproduktionen

Styk-, kontante kapacitets-, og kapitalomkostninger er udspecificeret i tabel 2-4 for søer med fravænnede grise, søer med smågrise og slagtesvin. Se nedenstående tabeller.

Foderomkostningerne er inkluderet i notatet ud fra prognosepriserne i FarmtalOnline. Foderforbruget er baseret på produktivitetstallene fra tabel 1. Foderomkostningerne til søer med smågrise inkluderer

smågrisefoder op til en afgangsvægt på 32 kg. Foderomkostningen ved hjemmeblandet foder er typisk lavere end ved indkøb af foder, men her er den endelige foderpriser afhængig af om kornet er eget eller indkøbt og i hvor høj grad omkostningerne til maleri og blanderi er indregnet i foderprisen. Foderprisen er også typisk lavere hos bedste tredjedel, men dette er heller ikke inkluderet i opgørelsen.

Resten af stykomkostningerne, såsom omkostninger til dyrlæge og medicin, avl, rådgivning, kontrol samt diverse stykomkostninger, er opgjort i nedenstående tabel.

I de kontante kapacitetsomkostninger er det hovedsagligt lønomkostningerne, både til medarbejdere og ejer, der fylder for alle tre grupper. De bedste opnår lavere ejerløn pr. enhed, blandt andet på grund af at de har flere enheder.

Kapitalomkostningerne illustrerer omkostningerne ved finansiering af svineproduktionen. Ved leje af driftsbygninger undgås afskrivningerne.

Budgettering af kapitalomkostninger skal foretages med stor hensyntagen til den enkelte landmands forhold omkring leje af bygninger, alder på produktionsapparat mv. og omkostningsniveauerne i dette notat kan bedst betragtes som inspiration.

Renteomkostningerne af bundet kapital repræsenterer renteomkostningerne til svineproduktionens produktionsapparat. Således er der ikke renteomkostninger til jord og landbrugsmaskiner.

Sohold med fravænnede grise

Tablet 2. Tabellen viser normtallene for producenter med sohold og salg af grise ved 7 kg. Resultaterne er opgjort pr. årssø og vist for både gennemsnittet af hele gruppen og gennemsnittet af bedste tredjedel

Sohold med fravænnede grise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Sofoder, 1,50 kr. pr. FEso	2.205	2.223
Startblanding, 2,83 kr. pr. FEsv	72	77
Dyrlæge og medicin	425	449
Avl, rådgivning og kontrol	217	221
Diverse stykomkostninger	194	200
Stykomkostninger i alt	3.113	3.170

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	259	240
Vedligehold	225	210
Lønomsomkostninger	1.110	1.089
Ejer aflønning	286	221
Forsikringer	88	84
Diverse kapacitetsomsomkostninger	178	154
Kontante kapacitetsomsomkostninger i alt	2.146	1.999

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	366	354
Afskrivning inventar	289	292
Leje af driftsbygninger	83	128
Renteomsomkostninger af bundet kapital	320	297
Kapitalomsomkostninger i alt	1.059	1.071

Sohold med smågrise

Tabel 3. Tabellen viser normtallene for producenter med sohold og salg af grise ved 30 kg. Resultaterne er opgjort pr. årssø og vist for både gennemsnittet af hele gruppen og gennemsnittet af bedste tredjedel

Sohold med smågrise	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Sofoder, 1,50 kr. pr. FEso	2.205	2.223
Smågriseblanding 1,78 kr. pr. FEsv	2.682	2.721
Dyrlæge og medicin	621	609
Avl, rådgivning og kontrol	272	262
Diverse stykomkostninger	265	261
Stykomkostninger i alt	6.045	6.076

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	411	391
Vedligehold	340	315
Lønømkostninger	1.408	1.394
Ejersflønning	409	343
Forsikringer	121	114
Diverse kapacitetsømkostninger	269	255
Kontante kapacitetsømkostninger i alt	2.959	2.811

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	527	544
Afskrivning inventar	369	379
Leje af driftsbygninger	132	123
Renteømkostninger af bundet kapital	476	463
Kapitalømkostninger i alt	1.503	1.509

Slagtesvin

Tabel 4. Tabellen viser normtallene for producenter af slagtesvin fra 30 kg og op til slagtning. Resultaterne er opgjort pr. slagtesvin og vist for både gennemsnittet af hele gruppen og gennemsnittet af bedste tredjedel

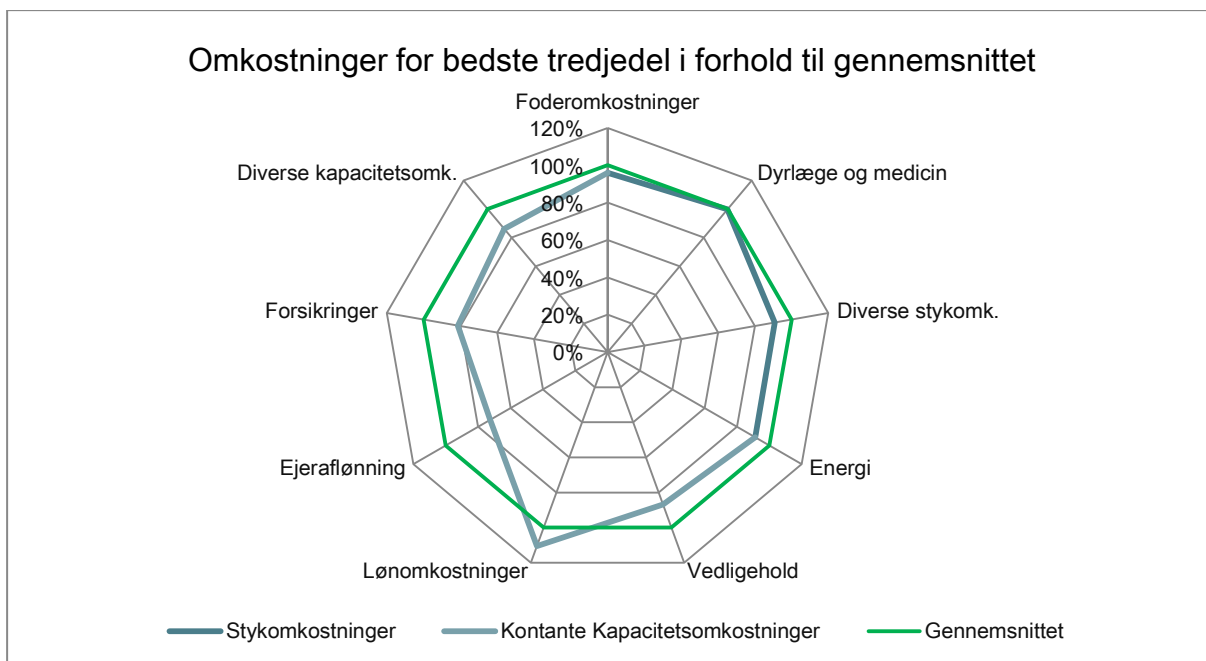
Slagtesvin	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Slagtesvineblanding, 1,50 kr. pr. FEsv	326	313
Dyrlæge og medicin	6	6
Diverse stykomkostninger	6	5
Stykomkostninger i alt	338	324

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Energi	11	10
Vedligehold	11	10
Lønømkostninger	19	21
Ejer aflønning	16	11
Forsikringer	5	4
Diverse kapacitetsømkostninger	8	7
Kontante kapacitetsømkostninger i alt	71	64

	Gns. hele gruppen	Gns. bedste 1/3
Afskrivning bygninger	18	16
Afskrivning inventar	10	9
Leje af driftsbygninger	9	10
Renteømkostninger af bundet kapital	16	14
Kapitalømkostninger i alt	54	50

Bedste tredjedel i forhold til gennemsnittet

Normtallene for bedste tredjedel viser generelt lavere ømkostninger. Her er det især kapacitetsømkostningerne, som er lavere. I figur 1 er bedste tredjedel sat i forhold til gennemsnittet hos slagtesvineproducenterne. Her er de kontante kapacitetsømkostninger hos bedste tredjedel omkring 90 % af de kontante kapacitetsømkostninger hos gennemsnittet. Blandt stykomkostningerne er foderømkostningerne den største post, og på baggrund af et lavere foderforbrug er foderømkostningerne 4 % lavere, da foderprisen er den samme. Det skal bemærkes, at den bedste tredjedel har højere lønømkostninger end gennemsnittet, men når man medregner ejer aflønning, så har den bedste tredjedel 9 % lavere samlede lønømkostninger.

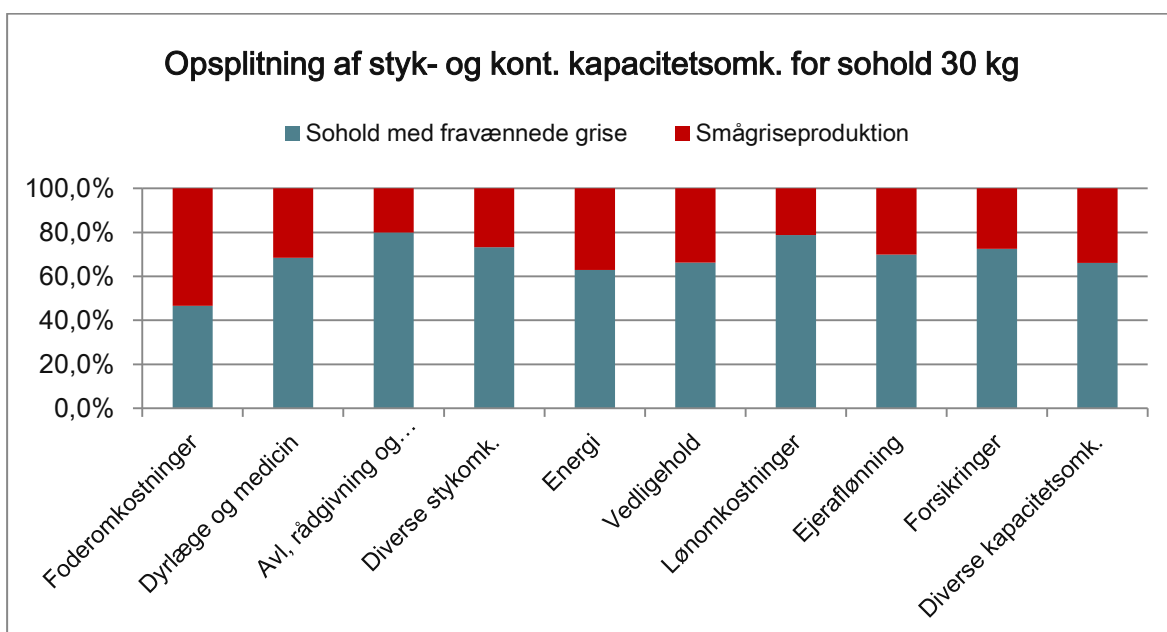

Figur 1. Figuren viser stykomkostninger og kapacitetsomkostninger i forhold til gennemsnittet, for slagtesvineproducenterne

Smågriseproduktionen

Der findes ikke referencetal for 7-30 kg's produktion i regnskabernes driftsgrensanalyser mv.

Producenter med sohold og produktion op til 30 kg opsplitter ikke regnskabet på produktionen op til fravæning og produktionen efter fravæning. Forudsat at sohold hos 7 kg's og 30 kg's producenterne er sammenlignelige, kan fordelingen af omkostningerne mellem sohold og smågriseproduktionen fordeles som forskellen mellem 7 kg's og 30 kg's produktion, hvilket er illustreret i figur 2. Her er fx foderomkostningerne delt ud mellem smågrise og søer for sohold med 30 kg's produktion. I øvrigt henvises til tabel 1 for produktivitetstal for smågriseproduktionen.

Figur 2. Figuren viser fordelingen af omkostningerne mellem sohold og smågriseproduktionen for gennemsnittet

Konklusion

Der har været en produktivitsfremgang fra 2014 til 2016 i produktiviteten hos søerne, og den fremgang forudsættes at fortsætte, på nær foderforbruget pr. so i smågriseproduktionen som holdes uændret.

For slagtesvineproduktionen viser produktivitsudviklingen stangerende tendens på alle parametre, undtagen en forbedret dødelighed.

Regnskabsopstillingen viser, at de største forskelle mellem de bedste og gennemsnittet ligger i de kontante kapacitetsomkostninger, og det er også disse omkostninger, som er lettest at ændre. Bedste tredjedel har 5 % lavere kontante kapacitetsomkostninger hos sohold med fravænnede grise og sohold med smågrise. I slagtesvineproduktionen har bedste tredjedel 10 % lavere kontante kapacitetsomkostninger.

Derudover ligger der også et forbedringspotentiale i at sænke foderforbruget, da foderomkostningen er den største omkostning. I slagtesvineproduktionen forventes den bedste tredjedel at have et foderforbrug på 0,11 FESv pr. kg tilvækst mindre end gennemsnittet og dette medfører en besparelse på cirka 13 kr. pr. produceret slagtesvin.

Referencer

[1]	Helverskov, O. (2017): Landsgennemsnit for produktivitet i svineproduktionen 2016. Notat nr. 1716, SEGES Svineproduktion.
[2]	Nielsen, N. K.. (2017): Business Check Svin 2016. DLBR Økonomi, SEGES Svineproduktion.

//TOG//

Tlf.: 33 39 45 00

svineproduktion@seges.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.